

Образложење

I ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за доношење Ребаланса Одлуке о буџету Општине Врњачка Бања за 2026. годину садржан је у члану 32. Закона о локалној самоуправи, члановима 6, 43, 47. и 63. Закона о буџетском систему, члану 1. Закона о финансирању локалне самоуправе и члану 40. Статута општине Врњачка Бања. Чланом 32. Закона о локалној самоуправи прописано је да скупштина јединице локалне самоуправе, у складу са законом, доноси буџет и завршни рачун буџета. Одредбама Закона о буџетском систему уређени су планирање, припрема, доношење и извршење буџета јединице локалне власти, као и услови и поступак за измену одлуке о буџету, у складу са чланом 47. наведеног закона. Чланом 40. Статута општине Врњачка Бања утврђена је надлежност Скупштине општине за доношење буџета и ребаланса буџета.

Општинско веће Општине Врњачка Бања, као овлашћени предлагач, након разматрања Нацрта и свих предложених измена, утврдило је Предлог Ребаланса Одлуке о буџету Општине Врњачка Бања за 2026. годину и упутило га Скупштини општине Врњачка Бања на разматрање и усвајање.

II РАЗЛОЗИ ЗА ПРЕДЛАГАЊЕ ОДЛУКЕ

Основни разлози за предлагање првог Ребаланса Одлуке о буџету Општине Врњачка Бања за 2026. годину су:

1. **Распоређивање дела нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година,** утврђеног Одлуком о завршном рачуну буџета Општине Врњачка Бања за 2025. годину.
2. **Усклађивање структуре расхода и издатака са досадашњим извршењем буџета и процењеним потребама до краја 2026. године,** путем интерне прерасподеле средстава, без повећања укупно планираних прихода и примања из извора финансирања 01 – Општи приходи и примања буџета.
3. **Усклађивање планираног износа примања од домаћег кредитног задужења са расположивим средствима по закљученим уговорима о кредиту,** као и са планираном динамиком реализације пројеката који се финансирају из кредитних средстава.
4. **Укључивање у Одлуку о буџету свих промена насталих на основу донетих решења о промени апропријација и употреби средстава текуће буџетске резерве,** чиме ове промене постају саставни део плана буџета за 2026. годину.
5. **Унапређење програмског дела буџета** кроз прецизирање принципа универзалног дизајна и стандарда приступачности у планирању и реализацији јавних услуга, инфраструктуре и инвестиција, без промене основне намене програма и без повећања укупно планираних буџетских средстава по овом основу.

На основу анализе досадашњег извршења буџета, процењених потреба до краја 2026. године и захтева за измену финансијских планова које су доставили буџетски корисници, извршена је прерасподела дела средстава са апропријација за које је оцењено да неће бити реализоване у првобитно планираном обиму на апропријације за расходе и издатке који су оцењени као приоритетни за реализацију до краја буџетске године.

Полазећи од наведених разлога, предлаже се доношење првог Ребаланса Одлуке о буџету Општине Врњачка Бања за 2026. годину. У делу извора финансирања 01 – Општи приходи и примања буџета, ребаланс се предлаже на непромењеном укупном нивоу средстава, уз измену њихове структуре на расходној страни.

III ПРОМЕНЕ КОЈЕ СЕ ПРЕДЛАЖУ РЕБАЛАНСОМ БУЏЕТА

1. Промене на приходној страни по изворима финансирања

Укупно планирана средства буџета Општине Врњачка Бања за 2026. годину из свих извора финансирања повећавају се са **2.603.165.328 динара** на **2.650.031.000 динара**, односно за **46.865.672 динара**.

Повећање укупног обима буџета резултат је:

- распоређивања дела нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година у износу од **38.522.000 динара**.
- повећања планираних примања од домаћег кредитног задужења за **8.343.672 динара**;

Средства из извора финансирања 01 – Општи приходи и примања буџета **задржавају се на непромењеном нивоу од 2.402.796.000 динара**. У оквиру овог извора извршена је прерасподела средстава између појединих апропријација, тако да су увећања апропријација за расходе и издатке који су оцењени као приоритетни обезбеђена одговарајућим умањењем других апропријација, без промене укупног обима средстава из овог извора.

Планирана примања из извора финансирања 10 – Примања од домаћег задуживања повећавају се са **111.230.000 динара** на **119.573.672 динара**, односно за **8.343.672 динара**, ради усклађивања плана са расположивим средствима по закљученим уговорима о кредиту. С обзиром на то да кредитна средства у 2025. години намењена за финансирање капиталних инвестиционих расхода нису повучена у планираном, већ у мањем износу, преостали расположиви износ укључује се у план примања за 2026. годину, за наставак финансирања капиталних инвестиционих расхода.

Овим ребалансом у план буџета укључују се средства из **извора финансирања 13** – Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година у износу од **38.522.000 динара**. Распоређивање наведених средстава врши се на основу резултата утврђеног Одлуком о завршном рачуну буџета Општине Врњачка Бања за 2025. годину, а средства се усмеравају на намене утврђене Предлогом ребаланса, у складу са приоритетима финансирања за 2026. годину.

Преглед промена по изворима финансирања:

Извор финансирања	Буџет 2026.	Ребаланс 2026.	Промена
01 – Општи приходи и примања буџета	2.402.796.000	2.402.796.000	0
10 – Примања од домаћег задуживања	111.230.000	119.573.672	+8.343.672
13 – Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	0	38.522.000	+38.522.000
Укупно из свих извора	2.603.165.328	2.650.031.000	+46.865.672

Укупни износи средстава из извора финансирања 04, 15, 16. и 17. овим ребалансом се не мењају.

2. Промене на расходној страни

Укупно планирани расходи и издаци буџета Општине Врњачка Бања за 2026. годину из свих извора финансирања повећавају се са **2.603.165.328 динара** на **2.650.031.000 динара**, односно за **46.865.672 динара**.

У оквиру извора финансирања 01 – Општи приходи и примања буџета, укупна висина планираних расхода и издатака остаје непромењена и износи **2.402.796.000 динара**. Промене на расходној страни овог извора извршене су **унутрашњом прерасподелом средстава**, односно умањењем апропријација за које је, на основу досадашњег извршења буџета и процењених потреба до краја 2026. године, оцењено да неће бити реализоване у првобитно планираном обиму, и повећањем апропријација за расходе и издатке који су оцењени као приоритетни.

Повећање укупног обима расхода и издатака за **46.865.672 динара** финансира се повећањем примања из извора финансирања 10 за **8.343.672 динара** и распоређивањем средстава из извора финансирања 13 у износу од **38.522.000 динара**.

Посматрано на нивоу апропријација у Посебном делу буџета, предложеним ребалансом измењен је план на укупно 89 апропријација, од којих је код 38 апропријација извршено нето увећање, а код 51 апропријације нето умањење планираних средстава. Укупан бруто износ увећања на измењеним апропријацијама износи 170.026.672 динара, док укупан бруто износ умањења износи 123.161.000 динара, тако да нето повећање планираних расхода и издатака износи 46.865.672 динара. У оквиру извора финансирања 01 – Општи приходи и примања буџета, промене су извршене на 89 апропријација, при чему је 38 апропријација увећано за укупно 123.161.000 динара, а 51 апропријација умањена за исти износ, тако да је нето ефекат прерасподеле средстава у оквиру овог извора једнак нули. Поред наведеног, из извора финансирања 10 извршено је увећање на једној апропријацији за 8.343.672 динара, док су средства из извора финансирања 13 у укупном износу од 38.522.000 динара распоређена на две апропријације.

Посматрано укупно у оквиру извора финансирања 01, 10 и 13, увећања износе **116.962.672 динара**, док умањења износе **70.097.000 динара**, тако да нето повећање расхода и издатака износи **46.865.672 динара**.

У изворима финансирања 04, 15, 16 и 17 укупан обим планираних расхода и издатака овим ребалансом се не мења.

Поред измена које се предлажу самим ребалансом, у Предлог ребаланса укључене су и све промене које су током 2026. године већ извршене на основу донетих решења о употреби средстава текуће буџетске резерве и решења о промени апропријација у складу са захтевима система за извршење буџета СПИРИ.

Након укључивања наведених промена насталих током извршења буџета, Предлогом ребаланса врше се додатне измене појединих апропријација на основу анализе извршења буџета, процењених потреба до краја 2026. године и захтева буџетских корисника. Ове измене представљају нове промене плана које се предлажу Скупштини општине на разматрање и усвајање.

По наведеним основима, пре измена које се предлажу самим ребалансом, план је био измењен на 66 апропријација, од којих је 30 апропријација увећано, а 36 умањено. Укупна вредност прерасподељених средстава износила је 84.546.000 динара, при чему је укупан износ

увећања био једнак укупном износу умањења, тако да ове промене нису утицале на укупан обим средстава из извора финансирања 01.

Самим Предлогом ребаланса предлажу се додатне измене плана на 40 апропријација, од којих се 17 односи на нето увећања, а 23 на нето умањења планираних средстава. Укупан износ увећања износи 50.600.000 динара, а укупан износ умањења такође 50.600.000 динара, тако да је нето ефекат ових промена на укупан обим средстава из извора 01 једнак нули.

Поред интерне прерасподеле средстава из извора 01, самим ребалансом врши се увећање једне апропријације из извора финансирања 10 – Примања од домаћег задуживања за 8.343.672 динара, као и распоређивање средстава из извора финансирања 13 – Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година на две апропријације, у укупном износу од 38.522.000 динара.

Посматрано укупно по свим изворима финансирања који се мењају, самим ребалансом увећања износе 97.465.672 динара, а умањења 50.600.000 динара, што даје нето повећање расхода и издатака од 46.865.672 динара.

Најзначајнија увећања која се предлажу самим ребалансом односе се на средства за набавку домаће финансијске имовине ради увећања основног капитала јавних предузећа чији је оснивач Општина, која се увећавају за укупно 51.600.000 динара, од чега 15.778.000 динара из извора финансирања 01 и 35.822.000 динара из извора финансирања 13. За пројекат „Санација постројења за пречишћавање воде и резервоара ‘Липова’“ средства се увећавају за укупно 19.293.672 динара, од чега 10.950.000 динара из извора 01 и 8.343.672 динара из извора 10. Значајнија увећања из извора 01 односе се и на специјализоване услуге Туристичке организације у износу од 5.578.000 динара, услуге по уговору код Председника општине у износу од 2.000.000 динара, пројекат „Фудбалски терен у Врњцима, фаза 2“ у износу од 1.900.000 динара, активности Канцеларије за младе у износу од 1.600.000 динара, као и специјализоване услуге Установе Културни центар у износу од 1.500.000 динара. Поред наведеног, из извора финансирања 13 распоређује се 2.700.000 динара за трансфере осталим нивоима власти у области основног образовања. Текућа буџетска резерва планира се у укупном износу од 6.522.000 динара, од чега су средства у износу од 500.000 динара опредељена за суфинансирање пројеката који се финансирају средствима Европске уније, док преостали део текуће буџетске резерве износи 6.022.000 динара. Стална буџетска резерва планира се у износу од 100.000 динара.

Повећање расхода и издатака из извора финансирања 10, као и распоред средстава за капиталне расходе и пројекте, детаљније се образлажу у наредном делу, који се односи на промене у капиталном буџету.

3. Промене у капиталном буџету

Укупно планирана средства у капиталном буџету повећавају се са 421.854.432 динара на 451.742.104 динара, односно за 29.887.672 динара.

Повећање капиталног буџета резултат је:

- повећања капиталних апропријација из извора финансирања 01 за 21.544.000 динара;
- повећања средстава из извора финансирања 10 за 8.343.672 динара.

Повећање капиталних апропријација из извора финансирања 01 у односу на иницијални буџет износи 21.544.000 динара. Током 2026. године капиталне апропријације из овог извора већ су повећане за 26.840.000 динара, на основу донетих решења о употреби средстава текуће буџетске резерве. Наведене промене се овим ребалансом укључују у Одлуку о буџету.

У односу на тако утврђене текуће апропријације, самим ребалансом врши се нето смањење капиталних апропријација из извора финансирања 01 за 5.296.000 динара. Након укључивања већ извршених промена и промена које се врше ребалансом, капиталне апропријације из извора 01 веће су за 21.544.000 динара у односу на иницијални буџет.

Наведене промене представљају прераспodelу средстава унутар извора финансирања 01 и не доводе до повећања укупног обима буџетских средстава планираних из овог извора.

У односу на иницијални буџет, на нивоу појединачних капиталних позиција евидентирано је укупно девет промена, од којих се шест односи на повећања, а три на смањења планираних средстава. Укупан износ повећања износи 39.765.672 динара, док укупан износ смањења износи 9.878.000 динара, тако да нето повећање капиталног буџета износи 29.887.672 динара.

У оквиру извора финансирања 01 извршено је девет промена, од којих се шест односи на повећања у укупном износу од 31.422.000 динара, а три на смањења у укупном износу од 9.878.000 динара. Нето повећање капиталних апропријација из овог извора износи 21.544.000 динара.

Најзначајније повећање односи се на пројекат „Санација постројења за пречишћавање воде и резервоара ‘Липова’“. Средства из извора финансирања 01 повећавају се за 10.950.000 динара, док се средства из извора финансирања 10 повећавају за 8.343.672 динара. Укупно планирана средства за реализацију овог пројекта повећавају се за 19.293.672 динара и након ребаланса износе 44.850.672 динара.

Остала повећања капиталних апропријација из извора финансирања 01 односе се на:

- пројектно планирање – повећање за 9.500.000 динара;
- замену постојећих извора светлости јавне расвете ЛЕД светиљкама у насељеним местима Грачац и Подунавци – повећање за 4.501.000 динара;
- пројекат „Дечије игралиште у централном парку Врњачке Бање“ – повећање за 3.866.000 динара;
- пројекат „Фудбалски терен у Врњцима – фаза 2“ – повећање за 1.900.000 динара;
- санацију и конзерваторско-рестаураторске радове на делу објекта Дворац Белимарковић – повећање за 705.000 динара.

Смањење капиталних апропријација из извора финансирања 01 извршено је за:

- набавку земљишта – смањење за 5.000.000 динара;
- основна средства – смањење за 4.478.000 динара;
- текуће поправке и одржавање јавног осветљења – смањење за 400.000 динара.

Средства из извора финансирања 10 повећавају се за 8.343.672 динара и у целини се односе на финансирање пројекта „Санација постројења за пречишћавање воде и резервоара ‘Липова’“.

Средства из извора финансирања 17 остају непромењена и износе 55.304.432 динара. У оквиру овог извора задржана су и средства за пројекат 0501-5003 – Соларна електрана на сали ОШ „Попински борци“, у износу од 1.920.000 динара. Како се износ и извор финансирања овог пројекта не мењају, ова позиција се не приказује поново у нормативном делу Одлуке о ребалансу.

4. Промене у програмском делу буџета – универзални дизајн и приступачност

Предложеним ребалансом врше се измене текстуалног дела програмског буџета којима се уводе и прецизирају принципи универзалног дизајна и стандарди приступачности као стратешко опредељење Општине Врњачка Бања у планирању, пројектовању, реализацији и управљању јавним услугама и инфраструктуром.

У иницијалном програмском буџету приступачност је већ била препозната кроз опште и посебне циљеве појединих програма, доступност јавних услуга, подршку особама са инвалидитетом и обавезу праћења учешћа осетљивих група. Ребалансом се овај приступ додатно прецизира тако што се универзални дизајн изричито уводи у описе програма и повезује са конкретним областима планирања и пружања јавних услуга.

Измене не подразумевају увођење нових програма, промену њихове основне намене нити промену већ утврђених програмских циљева и индикатора. Њима се унапређује начин реализације постојећих програма кроз захтев да јавна инфраструктура, услуге, информације и поступци буду безбедни, разумљиви, доступни и употребљиви за што шири круг корисника, без потребе за накнадним прилагођавањем.

Принципи универзалног дизајна и приступачности уводе се или прецизирају у оквиру следећих програма:

- Програм 1 – Становање, урбанизам и просторно планирање (1101), кроз примену функционалних захтева универзалне приступачности приликом планирања, израде пројектне документације и реконструкције саобраћајница, тротоара и јавних површина, са циљем обезбеђивања непрекидног, безбедног и употребљивог ланца кретања за све кориснике простора;
- Програм 2 – Комуналне делатности (1102), кроз примену принципа универзалног дизајна приликом модернизације јавне расвете, комуналне инфраструктуре и пратеће сигнализације, укључујући мултисензорну сигнализацију и обезбеђивање континуитета приступачности простора;
- Програм 3 – Локални економски развој (1501), кроз обезбеђивање равноправног и приступачног учешћа грађана и привредних субјеката, укључујући осетљиве групе, у програмима запошљавања, стручног оспособљавања и подршке локалној привреди;
- Програм 4 – Развој туризма (1502), кроз примену универзалне приступачности и мултисензорне интерпретације простора приликом развоја туристичке инфраструктуре и садржаја, ради унапређења туристичког искуства за све посетиоце и позиционирања Врњачке Бање као инклузивне и одрживе туристичке дестинације;
- Програм 7 – Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура (0701), кроз примену функционалних захтева универзалне приступачности приликом планирања и реализације саобраћајне инфраструктуре, као и кроз унапређење процеса информисања и управљања саобраћајем;

- Програм 11 – Социјална и дечја заштита (0902), кроз унапређење приступачности услуга и процедура, анализу потреба корисника, мапирање постојећих баријера и примену принципа универзалног дизајна у планирању и спровођењу локалних социјалних политика;
- Програм 13 – Развој културе и информисања (1201), кроз примену принципа „Accessible Heritage“, којим се приликом санације и реконструкције културно-историјског наслеђа обезбеђује приступачност простора и садржаја, уз истовремено очување аутентичних архитектонских и културних вредности објеката;
- Програм 15 – Опште услуге локалне самоуправе (0602), кроз унапређење квалитета и приступачности јавних услуга, стандардизацију процедура и успостављање инклузивне комуникације са корисницима, у складу са покренутим процесом израде Стратегије универзалног дизајна општине Врњачка Бања за период 2026–2032. године;
- Програм 17 – Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије (0501), кроз примену принципа универзалног дизајна у погледу доступности информација, начина управљања системима и безбедности корисника.

Приликом реализације наведених програма примењиваће се функционални захтеви приступачности, укључујући захтеве европског стандарда EN 17210 у областима у којима је тај стандард применљив. Заједнички оквир промена представљен је приступом „Vrnjačka Banja for All“, који подразумева да јавни простор, инфраструктура, услуге и информације буду доступни свим грађанима и посетиоцима, укључујући децу, породице са децом, старије особе, особе са инвалидитетом и лица привремено смањене покретљивости.

Очекује се да примена ових принципа допринесе повећању квалитета јавне инфраструктуре и услуга, унапређењу конкурентности Врњачке Бање као туристичке дестинације и смањењу потребе за накнадним корекцијама и прилагођавањима. Интегрисањем приступачности у почетним фазама планирања и пројектовања стварају се услови за ефикасније и делотворније коришћење средстава намењених будућим инвестицијама.

Ове измене представљају и основу за позиционирање Општине Врњачка Бања као пилот јединице локалне самоуправе у области универзалног дизајна и приступачности, са циљем да у наредном развојном циклусу до 2032. године постане пример добре праксе за друге јединице локалне самоуправе.

Примена принципа универзалног дизајна сама по себи не подразумева повећање обима планираних инвестиција нити обезбеђивање додатних буџетских средстава. Промене се односе на унапређење квалитета планирања, пројектовања, реализације и управљања у оквиру већ утврђених програма и расположивих буџетских апропријација.

IV ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ

Предложеним ребалансом **планира се буџетски, односно фискални дефицит у износу од 63.075.000 динара.**

Укупни приходи и примања остварени по основу продаје нефинансијске имовине планирани су у износу од 2.428.702.000 динара, док су укупни расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине планирани у износу од 2.491.777.000 динара. Разлика између наведених величина представља планирани буџетски и фискални дефицит у износу од 63.075.000 динара.

За финансирање планираног дефицита и издатака у рачуну финансирања обезбеђују се:

- примања од домаћег кредитног задужења у износу од 119.573.672 динара;
- средства пренета из 2025. године, укључена у план буџета за 2026. годину, у износу од 101.755.328 динара.

Укупна примања у рачуну финансирања износе 221.329.000 динара.

Истовремено, у рачуну финансирања планирани су:

- издаци за отплату главнице домаћим кредиторима у износу од 41.654.000 динара;
- издаци за набавку домаће финансијске имовине, односно за увећање основног капитала јавних предузећа чији је оснивач Општина, у износу од 116.600.000 динара.

Укупни издаци у рачуну финансирања износе 158.254.000 динара, тако да је нето финансирање утврђено у износу од 63.075.000 динара.

Нето финансирање у целини покрива планирани буџетски и фискални дефицит, услед чега је планирана промена стања на рачуну једнака нули.

Иницијалном Одлуком о буџету Општине Врњачка Бања за 2026. годину планиран је буџетски, односно фискални дефицит у износу од 63.809.328 динара. Предложеним ребалансом планирани приходи и примања од продаје нефинансијске имовине остају непромењени и износе 2.428.702.000 динара, док се расходи и издаци за набавку нефинансијске имовине смањују за 734.328 динара, са 2.492.511.328 динара на 2.491.777.000 динара.

Услед наведеног, планирани буџетски и фискални дефицит смањује се са 63.809.328 динара на 63.075.000 динара, односно за 734.328 динара.

У односу на иницијални буџет, укупна примања у рачуну финансирања повећавају се са 174.463.328 динара на 221.329.000 динара, односно за 46.865.672 динара. Наведено повећање резултат је:

- повећања примања од домаћег кредитног задужења са 111.230.000 динара на 119.573.672 динара, односно за 8.343.672 динара;
- распоређивања додатног дела нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година у износу од 38.522.000 динара.

Укупни издаци у рачуну финансирања повећавају се са 110.654.000 динара на 158.254.000 динара, односно за 47.600.000 динара. При томе се издаци за отплату главнице дуга смањују са 45.654.000 динара на 41.654.000 динара, односно за 4.000.000 динара, док се издаци за набавку домаће финансијске имовине повећавају са 65.000.000 динара на 116.600.000 динара, односно за 51.600.000 динара.

Од укупно планираних средстава пренетих из 2025. године у износу од 101.755.328 динара, износ од 63.233.328 динара већ је био укључен у иницијални план буџета за 2026. годину, док се преостали део нераспоређеног вишка прихода и примања у износу од 38.522.000 динара распоређује овим ребалансом.

Нето финансирање смањује се са 63.809.328 динара, колико је износило у иницијалном буџету, на 63.075.000 динара након ребаланса, односно за 734.328 динара.

Учешће планираног дефицита у приходима и примањима од продаје нефинансијске имовине смањује се са 2,63% у иницијалном буџету на 2,60% након ребаланса, односно, исказано са једном децималом, **остаје на нивоу од 2,6%.**

V СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Предлаже се да Ребаланс Одлуке о буџету Општине Врњачка Бања за 2026. годину ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу општине Врњачка Бања“, а да се примењује у буџетској 2026. години.

Ступање на снагу наредног дана од дана објављивања предлаже се ради благовременог спровођења измена утврђених ребалансом, ажурирања одобрених апропријација у Информационом систему извршења буџета – СПИРИ и главној књизи трезора Општине Врњачка Бања, као и омогућавања несметане реализације преузетих обавеза, планираних јавних набавки, програмских активности и капиталних пројеката до краја 2026. године.

Ово образложење усклађено је са изменама и допунама које је Општинско веће Општине Врњачка Бања извршило у односу на Нацрт одлуке, приликом утврђивања Предлога одлуке о ребалансу буџета Општине Врњачка Бања за 2026. годину. Одељење за буџет и финансије извршило је техничко уређивање образложења и усаглашавање бројчаних података, табеларних прегледа и текстуалних навода са садржином Предлога одлуке утврђеног од стране Општинског већа. Овако усклађено образложење чини саставни део Предлога одлуке и представља образложење Општинског већа као предлагача Одлуке.

Обрадио:

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА

Зоран Дунјић

